

Tutkittua tietoa KiVa Koulu -ohjelman toteuttamisesta

Sanna Herkama
Erikoistutkija, FT
Turun yliopisto

KiVan vaikutuksia ja toteuttamista on tutkittu PALJON!

- Laaja satunnaistettu kontrolloitu tutkimus (RCT) toteutettiin Suomessa vuosina 2007–2009.
 - 117 + 117 koulua
 - Mukana lähes 30 000 oppilasta ja heidän opettajansa
 - KiVa Koulu –ohjelman on todettu
 - vähentävän toisten kiusaamista ja kiusatuksi joutumista (Kärnä ym., 2011; 2013; Nocentini & Menesini, 2016)
 - vaikuttavan myönteisesti oppilaiden hyvinvointiin (Williford ym., 2012)
 - olevan kustannustehokas (Persson ym., 2018).
-

KiVan vaikutuksia ja toteuttamista on tutkittu PALJON!

- Ohjelman kansallinen, laaja levittäminen (2009–2010)
 - 880 koulua (pitkittäinen kohorttitutkimus)
 - ~ noin 150 000 perusopetukseen osallistuvaa oppilasta
 - Tilannekartoitukseen pohjautuva seuranta (2009 -)
 - Vuoteen 2011 mennessä ohjelma oli käytössä 90 %:ssa perusopetusta tarjoavista kouluista (Herkama ym., 2017).
 - Tällä hetkellä ohjelmaa käyttää noin 40% suomalaista koulua, ja sitä käytetään 20 muussa maassa (lisätietoa: www.kivaprogram.net)
-

KiVa Koulu -ohjelman sisällöt

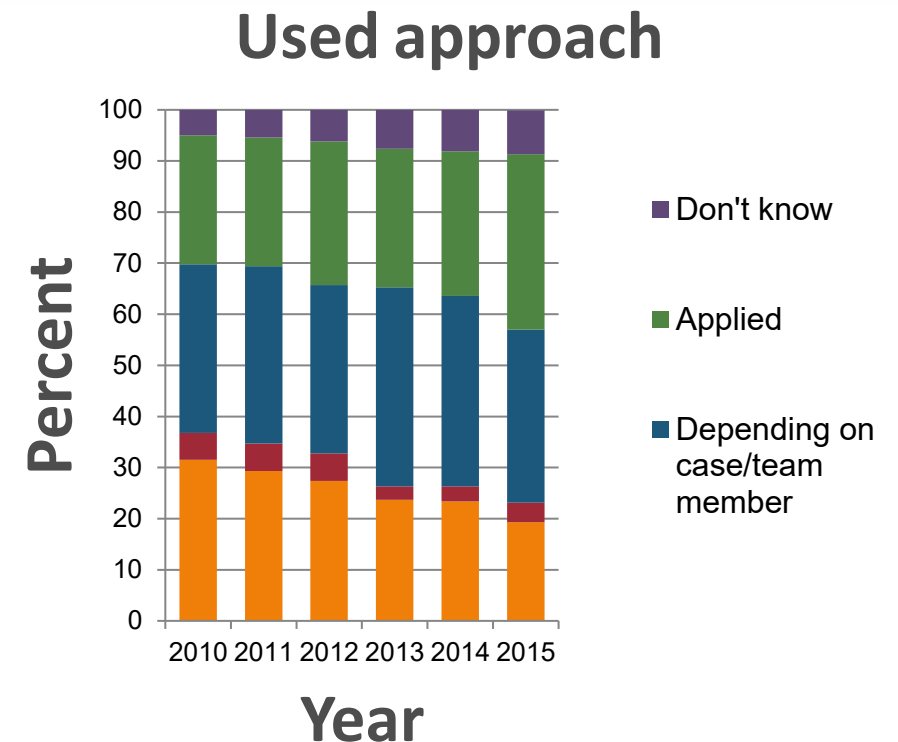
Oppituntien toteuttaminen ja rehtorin tuki keskeistä!

- Ennaltaehkäisevien oppituntien toteuttaminen on yhteydessä kiusaamisen vähenemiseen kyseisessä luokassa (Haataja ym., 2014).
 - Oppituntien valmistelu
 - Oppituntien uskollinen toteutus
 - KiVa-oppituntien ”määrä” on yhteydessä toisten kiusaamisen ja kiusatuksi joutumisen vähenemiseen (Swift ym., 2017).
 - KiVa-tuntien toteuttamiseen käytetty aika
 - Tuntien tehtävien suorittaminen
 - Toteutettujen tuntien kokonaismäärä
 - Rehtorin tuki on ratkaisevan tärkeää ohjelman toteutuksessa (Ahtola ym., 2013; Haataja ym., 2015)
-

Entäpä jos ohjelma muuttuu ajan myötä...?

Opettajat raportoivat käyttäneensä ajan myötä yhä enemmän ”omia sovelluksia” KiVa -ohjelmassa suositeltujen metodien sijaan (KT, YH).

(Johander ym. 2021)

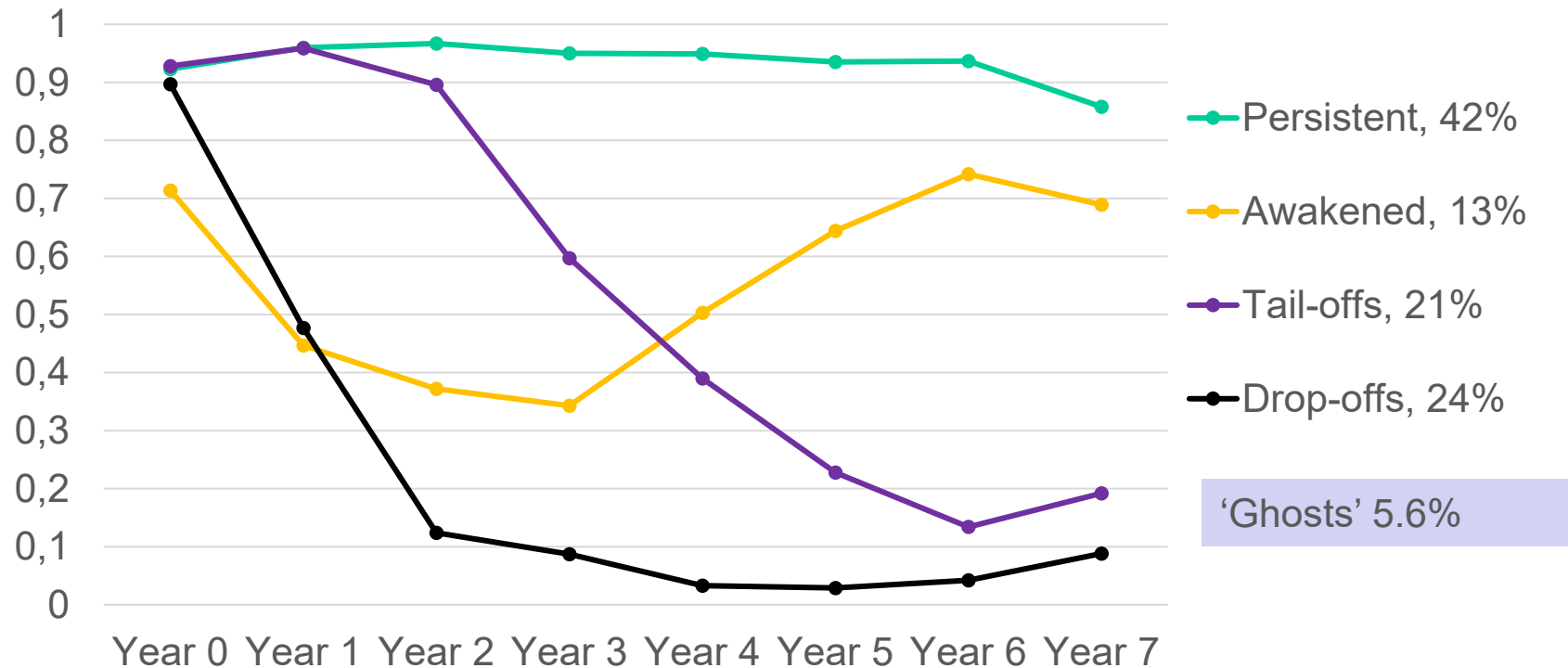

Entäpä jos ohjelma muuttuu ajan myötä...?

- Sekä opettajien että oppilaiden arvoiden mukaan KiVa -ohjelman mukaiset selvittämiskeskustelut saivat kiusaamisen loppumaan todennäköisemmin kuin ”omat sovellukset”.
- Seurantatapaamisen järjestäminen kiusaamiseen puuttumisen jälkeen lisäsi todennäköisyyttä, että kiusaaminen loppui.

(Johander ym. 2021)

KiVan juurtuminen: neljä erilaista koulutyyppiä

(Sainio ym., 2020)

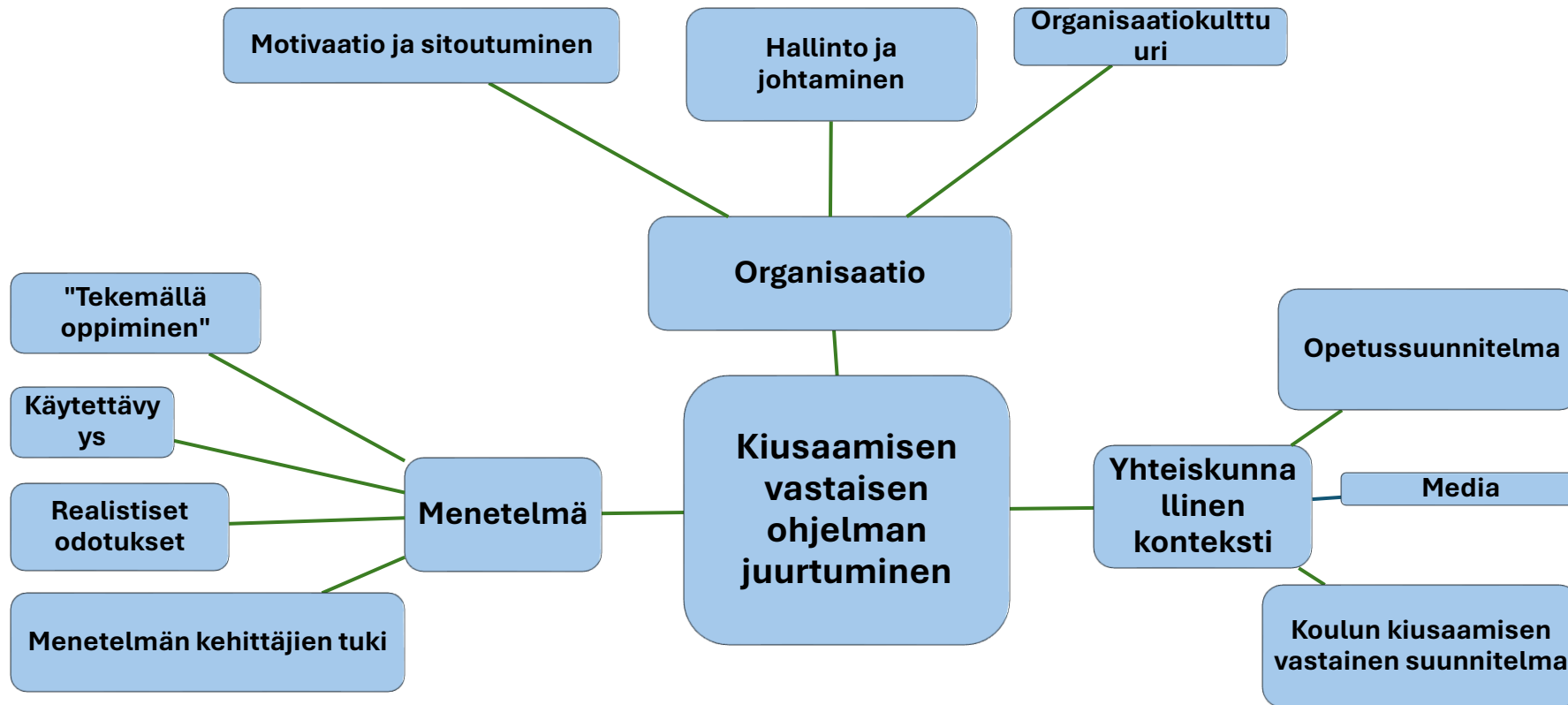

Mikä oli yhteydessä juurtumiseen?

- Oppilaiden määrä
- Hyvä koordinointi, tiedottaminen
- Ohjelman toteuttaminen alkuvuosina
- Alhainen kiusaamisen määrä aloitusvuonna

(Sainio ym., 2020)

Ohjelman pitkäkestoiseen toteuttamiseen vaikuttavia tekijöitä

(Herkama ym., 2022)

Tutkimusten anti pähkinän kuoressa

- *Mitä enemmän ja mitä laadukkaammin, sen parempi!*
 - *Ohjelmauskollisuudella on merkitystä!*
 - *Rehtorin tuki, koordinointi ja tiedottaminen on oleellista!*
 - *Sinnikkyys ja pitkäkestoinen toteuttaminen kantaa hedelmää!*
 - *KiValla on edellytyksiä toimia, kun kouluyhteisö tiedostaa sudenkuopat ja pitää yllä vahvuuksiaan!*
-

Miten tukea koulun arjessa menetelmien toteuttamista?

- Koulutus ohjelman sisällöstä ja tavoitteista
 - Selkeät ohjeet ja materiaalit ohjelman toteuttamiseen
 - Tuki ja mentorointi toteutuksen aikana
 - Toteuttaminen koordinoiti: kuka, mitä missä ja milloin?
 - Seuranta ja arviointi, esim. havainnointi, itsearviointi tai vertaispalaute
 - Yhteinen ymmärrys siitä, mikä ohjelmassa on olennaista ja kipinään ylläpito!
-

Lähteet

- Ahtola, A., Haataja, A., Kärnä, A., Poskiparta, E. & Salmivalli, C. (2013). Implementation of antibullying lessons in primary classrooms: How important is head teacher support? *Educational Research*, 55, 376–392.
- Haataja, A., Poskiparta, E., & Salmivalli, C. (2015). A process view to implementation of an antibullying program: How teachers differ and what explains the variation? *School Psychology Quarterly*, 30, 564–576.
- Haataja, A., Voeten, M., Boulton, A. J., Ahtola, A., Poskiparta, E. & Salmivalli, C. (2014). The KiVa antibullying curriculum and outcome: Does fidelity matter? *Journal of School Psychology*, 52, 479–493.
- Herkama, S., Kontio, M., Sainio, M., Turunen, T., Poskiparta, E., & Salmivalli, C. (2022). Facilitators and barriers to the sustainability of a school-based bullying prevention program. *Prevention Science*, 23, 954–968.
- Herkama, S., Saarento, S., & Salmivalli, C. (2017). The KiVa antibullying program: Lessons learned and future directions. In P. Sturmey (Ed.) *The Wiley Handbook of Violence and Aggression*. Chichester, UK: John Wiley & Sons. doi:10.1002/9781119057574.whbva124
- Johander, E., Turunen, T., Garandeau, C. F., & Salmivalli, C. (2021). Different approaches to address bullying in KiVa schools: Adherence to guidelines, strategies implemented, and outcomes obtained. *Prevention Science*, 22, 299–310.
- Kärnä, A., Voeten, M., Little, T., Alanen, E., Poskiparta, E., & Salmivalli, C. (2013). Effectiveness of the KiVa antibullying program: Grades 1–3 and 7–9. *Journal of Educational Psychology*, 105, 535–551 .
- Kärnä, A., Voeten, M., Little, T. D., Poskiparta, E., Kaljonen, A., & Salmivalli, C. (2011). A large-scale evaluation of the KiVa antibullying program: Grades 4-6. *Child Development*, 82(1), 311–330.
- Nocentini, A. & Menesini, E. (2016). KiVa Anti-Bullying Program in Italy: Evidence of Effectiveness in a Randomized Control Trial. *Prevention Science*, 17(8), 1012–1023.
- Persson, M., Wennberg, L., Beckman, L., Salmivalli, C., & Svensson, M. (2018). The cost effectiveness of the KiVa antibullying program: Results from a decision-analytic model. *Prevention Science*, 19(6), 728–737
- Sainio, M., Herkama, S., Turunen, T., Kontio, M., Rönkkö, M., Poskiparta, E., & Salmivalli, C. (2020). Sustainable antibullying program implementation: School profiles and predictors. *Scandinavian Journal of Psychology*, 61(1), 132–142.
- Swift, L. E., Hubbard, J. A., Bookhout, M. K., Grassetti, S. N., Smith, M. A., & Morrow, M. T. (2017). Teacher factors contributing to dosage of the KiVa anti-bullying program. *Journal of School Psychology*, 65, 102–115.
- Williford, A., Boulton, A., Noland, B., Little, T. D., Kärnä, A., & Salmivalli, C. (2012). Effects of the KiVa anti-bullying program on adolescents' depression, anxiety, and perception of peers. *Journal of Abnormal Child Psychology*, 40(2), 289–300.

KIITOS!

sanna.herkama@utu.fi

